

**PROGRAMĂ ANALITICĂ
2008-2009**

DENUMIRE: ARTA MEDIEVALĂ DIN ROMÂNIA ÎN CONTEXT EUROPEAN

COD: DP129

TITULAR CURS: Prof. Univ. Dr. Tereza Sinigalia

FORMA: ȘCOALĂ DOCTORALĂ

SPECIALIZARE: ISTORIA ARTEI

TIP DISCIPLINĂ: OPȚIONALE

AN STUDII: I

NR. ORE SĂPTĂMÂNNALE: 1 oră curs, 1 oră seminar

TOTAL ORE: 28 ore curs, 28 ore seminar

NR. CREDITE: 6 + 6

An de studiu	Anul I	
	Sem. 1	Sem. 2
Nr. ore/săpt.	1C+1S	1C+1S
Nr. ore/semestru	28	28
Nr. total ore/an	56	
Nr. total credite/an	12 (6+6)	
Forma de evaluare	C	E

DISCIPLINE CORELATE: Iconografie, Hermeneutica operei de artă, Pictura medievală între canon și libertatea de expresie

OBIECTIVUL DISCIPLINEI:

- Furnizarea unor pachete de informații privitoare la istoria artei medievale din România văzută din perspectivă comparativă
- Prezentarea principalelor momente din evoluția arhitecturii și picturii murale din Țările Române
- Oferirea posibilității pentru studenți de a înțelege diferențele de gândire și viziune dintre arta din România și cea din Sud-Estul și Vestul Europei
- În cadrul seminariilor, prin referate și analize pe obiect se urmărește dezvoltarea capacității studenților de a aprofunda problemele artei medievale

Disciplina propune următoarele obiective:

- Transmiterea cunoștințelor la un nivel compatibil cu standardul unei școli doctorale moderne;
- Formarea deprinderilor studenților pentru analiza pluridisciplinară a operei de artă;
- Furnizarea unei bibliografii care să deschidă gustul studenților pentru Evul Mediu și pentru evaluarea sa dintr-o perspectivă modernă.

METODOLOGIE:

- Abordare didactică (expuneri/prelegeri pe bază de imagini, acțiuni interactive, studiu individuale)
- Abordare specială (documentare în biblioteci și arhive, vizite în muzee, la monumente istorice, pe șantiere de pictură din nou și de restaurare)

EVALUARE: Activitatea studenților este examinată analitic și evaluată individual sau sub forma colectivă prin :

- Parcurgerea completă a temelor propuse în PROGRAMUL ANALITICĂ;
- Gradul de însușire a cunoștințelor teoretice și capacitatea de analiză
- Evaluarea critică a bibliografiei
- Capacitatea de asimilare a informației și implicarea în realizarea programului impus de disciplină, timpul investit în realizarea referatelor și în studierea bibliografiei.

Metode de evaluare:

- Discuții și analize individuale sau colective ale unor opere;
- Participarea individuală a studenților la motivarea și susținerea referatelor;
- Analiza capacităților de a analiza critic bibliografia și metodologia de redactare a referatelor;
- Consulting între cadrele didactice de la Școala doctorală a Facultății de Arte Plastice, Arte Decorative și Design a Universității de Arte „G. Enescu” din Iași
- Colocviu la finele semestrului I;
- Examen teoretic final;

CONȚINUT TEMATIC: Studiul teoretic va fi efectuat sub forma unui curs, al unui expozeu cu rolul de a prezenta principiile și noțiunile specifice restaurării contemporane și tehnologiile de intervenție.

Seminarul este axat pe aprofundarea unor aspecte particulare ale tematicii alese pentru studiu.

SEM .I.

- Contextul apariției și dezvoltării artei medievale în Țările Române
- Rădăcinile arhitecturii medievale din Țările Române
- Arhitectura din Țările Române – context și originalitate
- Manuscrisul, pictura murală și pictura de icoane . Modele, interpretări, evoluție stilistică
- Arhitectura din Țara Românească și din Moldova în secolele XIV-XVI
- Arhitectura din Țara Românească și din Moldova în secolele XVII-XVIII
- Pictura murală medievală din Țara Românească și relațiile ei cu lumea balcanică
- Pictura murală medievală din Moldova - iconografie și stil

SEM .II.

- Arhitectura medievală din Transilvania – evoluție stilistică în context european
- Pictura gotică europeană și mediul transilvan
- Pictura de panou din Transilvania
- Pictura de icoane din Țările Române . Iconografie, circulație piese, meșteri
- Manuscrisul medieval în Țările Române – Circulație manuscrise străine. Manuscrisul autohton între modele și creativitatea pictorilor din Țările Române

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Disciplina “ ARTA MEDIEVALĂ DIN ROMÂNIA ÎN CONTEXT EUROPEAN”

- Daniel **Barbu**, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, București, Editura Meridiane, 1986
- Hans **Belting**, *Bild und Kult. Eine Geschichte des Bildes von der Zeitalter der Kunst*, Munchen, 1990
- Hans **Belting**, *Image et son public au Moyen Age*, Paris 1998
- Ioan **Caproșu**, *Iașii vechilor zidiri*, Iași, 2006
- Constantin **Ciobanu**, *Stihirea profeticului*, Chișinău, Institutul Patrimoniului Cultural, 2007
- Dionisie** de la Furna, *Carte de pictură*, București, Editura Meridiane, 1979
- Vasile **Drăguț**, *Arta gotică în România*, București, Editura Meridiane, 1979
- Vasile **Drăguț**, *Arta Brâncovenească*, București, Editura Meridiane, 1979
- Vasile **Drăguț**, *Arta românească*, București, Editura Meridiane, 1982
- Vasile **Drăguț** (coord.), *Repertoriul picturilor murale medievale din România (sec. XIV-1450)*, Partea I, în „Pagini de veche artă românească”, vol. V, București, Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”, 1985
- Georges **Duby**, *Artă și societate. 980 – 1420*, București, Editura Meridiane, 1987
- Carmen Laura **Dumitrescu**, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XVI-lea*, București, 1972
- Wilhelm **Frodl**, *Mittelalterlichen Wandmalerei in Oesterreich*, Viena, 1970
- Henry **Focillon**, *Arta Evului mediu*, 2 volume, București, Editura Meridiane, 1974
- André **Grabar**, *La peinture byzantine*, Geneva, Editura Skira, 1957
- André **Grabar**, *Iconoclasmul bizantin*, București, Editura Enciclopedică, 1991
- André **Grabar**, *Art de la fin de l'Antiquite et du Moyen Age*, vol. I-III, Paris, 1976
- Vasile **Greco**, *Cărți de pictură bizantină*, Cernăuți, 1936
- Grigore **Ionescu**, *Arhitectura românească de-a lungul secolelor*, București, 1982
- Dana **Jenei**, *Pictura murală gotică din Transilvania*, București, Noi. Media Print, 2007
- Viktor **Lazarev**, *Istoria picturii bizantine*, 3 volume, București, Editura Meridiane, 19
- Jacques **le Goff**, *Imaginarul medieval*, București, Editura Meridiane, 1991
- Grigore **Nandriș**, *Umanismul picturii murale postbizantine*, vol. I-II, București, Editura Meridiane, 1985
- Cornelia **Pillat**, *Pictura din epoca lui Matei Basarab*, București, Editura Meridiane, 198
- Waldemar **Podlacha**, *Pictura murală din bisericile Bucovinei*, în vol. Grigore Nandriș, „Umanismul picturii murale postbizantine”, București, Editura Meridiane, 1985
- Gheorghe **Popescu-Vâlcea**, *Miniatura românească*, București, Editura Meridiane, 1982
- Tereza **Sinigalia**, *Arhitectura civilă de zid din Țara Românească. Sec. XIV-XVIII*, București, Editura Vremea, 2000
- Tereza **Sinigalia**, *Repertoriul arhitecturii din Țara Românească. 1600-1680*, 3 volume, București, Editura Vremea, 2002-2006
- Tereza **Sinigalia**, *Mihai Viteazul ctitor*, București, editura Vremea, 2001
- Tereza **Sinigalia**, *Mănăstirea Probota*, București, Editura Academiei Române, 2007
- Tereza **Sinigalia** și Voica Maria **Pușcașu**, *Probota*, București, Editura Meridiane, 2000
- I.D. **Ștefănescu**, *Evolution de la peinture en Bucovine et et en Moldavie. Nouvelles recherches*, Paris, 1930
- Răzvan **Theodorescu**, *Bizanz. Occident. Balcani*, București, Editura Academiei RSR, 1972
- Răzvan **Theodorescu**, *Civilizația românilor între medieval și modern*, vol. I-II, București, Editura Meridiane, 1987
- Răzvan **Theodorescu**, Ioan **Solcanu**, Tereza **Sinigalia**, *Artă și civilizație în timpul lui Ștefan cel Mare*, București, 2004

Virgil **Vătășianu**, *Istoria artei medievale în Țările Române*, București, 1959, reprint, Cluj-Napoca, 2002

Virgil **Vătășianu**, *Istoria artei europene*, București, 1965

*** *Istoria artelor plastice în România*, 2 volume, București, Editura Meridiane, 1965,1968

*** *Artă românească. Artă europeană. Centenar Virgil Vătășianu*, Cluj-Napoca, 2002

*** *Istoria Artei. Arta Istoriei. Academicianul Răzvan Theodorescu la 65 de ani*, București, Editura Enciclopedică, 2004

*** *Pagini de veche artă românească*, vol. I-VI, București, Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”

*** *Die Parler und die Kunst unter der Luxenburgen*, 4 volume, Köln, 1978

*** *Lucrările Congreselor Internaționale de Studii Bizantine*

Periodice:

Ars Transsilvaniae, Cluj – Napoca

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice (**BCMI**), București

Deltion, Thessaloniki

Isskustvo, Sofia

Revista Monumentelor Istorice (**RMI**), București

Studii și Cercetări de Istoria Artei. Serie Ară Plastică (**SCIA. Seria AP**), București

Revue Roumaine d'Histoire de l'Art. Série Beaux Arts (**RRHA. Série BA**), București

Zograph, Belgrad

Întocmit de:

Prof. univ.dr. Tereza Sinigalia